

Spectabiles,

vážená paní předsedkyně akademického senátu, vážený pane proděkaně,

honorabiles,

vážené studentky, vážení studenti,

je pro mě potěšením přivítat vás v tento výjimečný den — a na takto výjimečném místě. Sešli jsme se v pozdně funkcionalistické budově bývalé městské tržnice, dokončené v roce 1951 podle návrhu architektů Viléma Zavřela a Emanuela Hrušky. Do dnešní podoby ji před deseti lety proměnil architekt a absolvent naší fakulty, pan docent Michal Palašćak. Už tím nám tato budova o sobě prozrazuje něco podstatného: architektura je vrstvením míst, účelů a generací. Stačí se jen zastavit a chvíli soustředěně pozorovat.

Sešli jsme se tu proto, že jste prokázali předpoklady ke studiu architektury, urbanismu, designu a umění. Dnešním dnem — a slibem, který za chvíli složíte — se stáváte členy akademické obce, našimi studentkami a studenty a součástí širokého společenství architektek a architektů. Charta Mezinárodního společenství architektů UNESCO věnovaná principům vzdělávání architektů, hovoří o architektuře jako o nositelce kulturních hodnot a společenského poslání; škola je proto místem, kde se teoretické poznání setkává s praktickou zkušeností a s místními a regionálními specifiky.

To, co bych si přál, abyste si ze studií především odnesli, se dá vyjádřit třemi slovy: NAUČIT SE VIDĚT. Josef Albers, učil své studenty vidět to, co jiní přejdou bez povšimnutí — promyšleným skládáním učil postavit list papíru na hranu. Geometrii a

barvu učil nejdříve na škole umění, designu a architektury Bauhaus v Desavě, později na Black Mountain College v severní Karolíně, jako základní způsoby vnímání. A pokud mě něčemu naučila vlastní praxe, pak tomu, abych se nesoustředil jen na problém před sebou, ale hledal jeho příčiny, viděl ho v souvislostech a ptal se, co jeho řešení udělá s širším okolím. VIDĚT TOTIŽ ZNAMENÁ ROZUMĚT.

Tomuto se na této škole učí už po generace — od zkušených lidí. Vzpomínám na docenta Jaroslava Drápala, který často také vzpomínal na profesora Antonína Kuriala a jeho ideální proporci venkovské jizby ve zlatém řezu, nebo na Maxmiliána Chlada, jeho geometrii a papírové struktury. Vzpomínám na profesora Ivana Rullera, který zase často vzpomínal na profesora Bohuslava Fuchse, o kterém říkával — „to byl náš pan profesor“ — a taky na vždy elegantního profesora Bedřicha Rozehnal; kolem jeho vnučky Evy Rozehnalové-Bínové se až do nedávna pravidelně scházeli okruh brněnských architektů-pamětníků. Na tuto generaci navazuje profesor Vladimír Šlapeta, který studenty seznamuje s prvorepublikovou architekturou Krejčara a Honzíka i s architekturou skandinávskou a slovinskou a udržuje živé styky s kolegy v Krakově a Gliwicích. Na něj navazuje mladší generace Michala Konečného, Pavla Šopáka a Petra Šmídka. Profesor Ivan Koleček, švýcarský architekt, nám ve své knize VRSTVY připomíná, jak každé místo čístej pomocí stratigrafie — vrstvu po vrstvě — ve vzájemných kulturních a historických vztazích. Každý z nich učil nebo stále učí vidět jiným způsobem. Dnešním dnem se do tohoto řetězce zapojujete i vy.

To, co naši školu odlišuje od ostatních technik, jsou totiž vztahy, které si vyučující se studujícími budujeme. Ty nezdědka přerůstají v přátelství a kolegiální pouta trávající déle než jen po dobu studia: z našich studentek a studentů se stávají hlavní

architektky a praktikující architekti u nás i v zahraničí — a mnozí se vracejí do výuky jako externí konzultanti a kritici. Věřím, že to jednou bude i váš příběh.

Budete přitom pracovat vedle lidí, jejichž práce si zaslouží stejný respekt jako ta vaše. Hledejte inspiraci a naleznete ji; objevujte, zkoumejte a dobrého se držte. A stůjte si za autorstvím svých myšlenek a své práce — i tehdy, když bude v něčem zaostávat za pracemi profesionálů. Je totiž vaše, a to je na tom to nejcennější.

Let me also turn to our international students: a warm welcome to you. From today, you are part of our academic community. My wish for you is the same one I have just shared in Czech — that in the years ahead you learn to see: to notice what others overlook, and to understand places, people and contexts before you design for them. We are glad you have chosen Brno.

Včera večer patřil dvůr fakulty vaší hudbě. Přesně tak to má být — a od dnešního dne patří fakulta i vám. Vítejte na Fakultě architektury.